

SLOVENSKI NAROD

znaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, v inozemstvu Din 25.-. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 301.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PO GRŠKIH VOLITVAH

Ogromno zmago Tsaldarisove vlade tolmačijo kot poraz monarhistov — Ljudskega glasovanja o spremembi vladavine najbrže ne bo

Atene, 11. junija. r. Na binkoštno nedeljo so bile v Grčiji parlamentarne volitve. Te volitve so imele v toliko večji pomen, ker so se vršile po venizelistični revoluciji meseca marca ter je bilo grškemu narodu postavljeno vprašanje, ali odobrava politiko vlade Tsaldarisa, ki je zatrla prevratniške težnje venizelistov in vzpostavila v državi red, mir in zakonitost, ali pa želi izpremembo režima ne samo po osebah, marveč tudi v vidu spremembe vladavine, to je povratek monarhije. Vlada Tsaldarisa je doživela pri teh volitvah izjemno zmago, ki prekaša vsako pričakovanje. Od 300 mandatov, koliko jih bo štel novi parlament, ki bo imel značaj ustavotvorne skupščine, je dobila vlada 287 mandatov, vse ostale skupine pa komaj 13 mandatov. Venizelisti so proglasili volilno abstinenco, vendar pa se narod njihovu pozivu ni odzval ter je demonstrativno zavrnil abstinenco. Tudi monarhisti so doživeli poraz. Njihov voditelj Metaxas je dobil samo sedem mandatov, čeprav je računal na najmanj 50.

Ta izjemna zmaga republikanske stranke, ki je sedaj na krmilu, je kakor se zdi, za določeno dobo pokopala vsako misel na spremembo vladavine. Republikanci so ohrabljeni z rezultatom nedeljskih volitev pričeli sedaj ostro kampanjo proti prvotno namenavanemu ljudskemu glasovanju, ki naj bi odločilo, ali ostane Grčija republika, ali pa naj se znova pretvori v monarhijo in pozove na prestol bivšega grškega kralja Jurija, ki se mu sedaj v Parizu. Monarhisti sami priznavajo, da se more izid nedeljskih volitev tolmačiti kot ljudsko glasovanje proti monarhiji. Zato se tudi že sami odrekajo ponovnemu ljudskemu glasovanju, ker smatrajo, da pomeni nedeljska zmaga vlade obnovo republikanizma.

Na drugi strani pa želi vlada, da bi čimprej likvidirala vprašanje republike in monarhije ter stavila to vprašanje v dnevnega reda. Zato bo novo izvoljena narodna skupščina najbrže sklicana že za 1. julij. Zasedanja nove skupščine pa bo zelo kratko. Po odobritvi mandatov in sankcioniranju zakonov, ki jih je v brezparlamentarni dobi izdala vlada, bi odšla skupščina do jeseni na počitnice. Ljudsko glasovanje o obnovi monarhije bi se v najboljšem primeru izvedlo šele meseca oktobra, ako se bo za to izjavila nova narodna skupščina. Predsednik vlade g. Tsaldaris želi, da bi se narod pomiril ter da bi se polegla strankarska nervoznost, ki se pojavlja kot posledica vsake volilne borbe, da bi tako mogel narod po mirnem in treznem preudarku izreči svojo sodbo o tako dalekozevnem vprašanju, kakor je vprašanje vladavine in spremembe ustave.

Tega mnenja je tudi vojni minister general Kondilis. Edino kmetijski minister Teotokis je mnenja, da mora vlada, ki bo po vsej priliki rekonstruirana, prisesti na republiko, toda s pridržkom bodoče odločitve o obliki vladavine.

Glede svojega bodočega delovnega programa se predsednik vlade g. Tsaldaris še ni izjavil. Novinarjem je po objavi volilnega rezultata samo izrekel nado, da bo sedaj tudi opozicija sodelovala z vlado, da bi tako z združenimi močmi mogli delati za gospodarsko obnovo in povzdigo države in blagostanje naroda. Grški narod je pri volitvah jasno pokazal, da si želi složnega dela ter da odobrava dosežanje politike vlade. Opirajoč se na to zaupanje, bo vlada nadaljevala svojo politiko, ki se da posneti v eni sami besedi: delo!

Kaj pravi Metaxas

Atene, 11. junija. AA. Metaxas je izjavil Reuterjevemu poročevalcu, da je njegova stranka doživela pri včerajšnjih volitvah neuspeh, toda ogromna večina grškega naroda se je izrekla za izpremembo vladavine. Zaradi tega bi mogla vlada po Metaxasovem mnenju izpremeniti vladavino tudi brez predhodnega plebiscita.

Pariška sodba

Pariz, 11. junija. AA. Havas poroča: Današnji listi pišejo dokaj obširno o veliki zmagi grške vlade in o popolnem porazu venizelistov. Mnenja so, da zaenkrat še ni mogoče reči, da bi bili venizelisti za vedno izključeni od oblasti. Vendar je treba sedaj računati s tem, da bodo dokaj časa v ozadiju. »Petit Parisien« smatra, da pomeni Tsaldarisova vlada, s katerim sta tudi general Kondilis in vojska, popoln poraz venizelistov. Poraz venizelistov, pravi »Petit Journal«

ni nič manjši, čeprav so izdali geslo, naj se njihovi pristaši vzdrže glasovanja. To geslo je dokaz za to, da so venizelisti sami že vnaprej računali s svojim porazom. List pozdravlja okrepitev sedanje vlade, ki si že delj časa prizadeva urediti državo in ki jo ni mogla pri tem ovirati niti marčna tragikomedija opozicije. List je mnenja, da je zaradi poraza Metaxasa vprašanje vladavinske oblike stopilo v ozadje in da ni več tako aktualno, kakor se je prvotno mislilo. Tsaldarisova zmaga

je obenem zmaga tistih, ki so za odločitev tega vprašanja. »Ouvr« smatra, da je zdaj težko določiti koliko je med nevoizvoljenimi poslanci izrazitih pristašev vladavinske izpremembe. Končna odločitev o tem vprašanju in mnenje večine grškega prebivalstva bo prišlo do izraza šele pri septembrskem plebiscitu. Važno je, da morebitna izprememba vladavine v Grčiji ne bo imela nobenega vpliva na dosedanje grško zunanjo politiko. To pa je tisto, kar Francijo najbolj zanima.

Praga - Moskva

Razgovori dr. Beneša v Moskvi se nanašajo v prvi vrsti na okrepitev miru

Moskva, 11. junija. AA. Agencija Tas objavlja komunikle o razgovorih med češkoslovaškim zunanjim ministrom in ruskimi državniki. Komunikle pravi med drugim, da so se pri teh pogajanjih spoznale o izrednem pomenu, ki bi ga imela svetovna kolektivna organizacija varnosti. Nedavno sklenjena pakta med Sovjetsko Rusijo in Češkoslovaško pomenita delno uresničenje te zamisli. Pri

pogajanjih udeleženi državniki so sklenili v smislu svojih vlad nadaljevati z delom, ki naj odstrani še preostale ovire za kolektivno organizacijo varnosti. Komunikle poudarja nato iskreno željo obeh prizadetih vlad za okrepitev miru v korist vseh evropskih narodov. Ta želja bo podlaga za nadaljnjo sodelovanje med obema državama.

Pomorski sporazum med Anglijo in Nemčijo

Po pariških informacijah je Anglija pristala na nemške zahteve glede oborožitve na morju

Pariz, 11. junija. r. Havas poroča iz Londona: Današnji »Morningpost« piše o britansko-nemških pomorskih razgovorih in pravi, da so udeleženci teh razgovorov ohranili o razgovorih največjo tajnost. Vzile temu se pa da domnevati, da je Velika Britanija v načelu pristala na nemške zahteve o priznanju pravice Nemčiji do mornarice, ki bi dosegla 35 % tonaže britanske mornarice. List trdi, da se je ta načelni sporazum dosegel v petek zvečer. Vendar pa po sodbi lista ta sporazum prav nič ne obvezuje britanske vlade, ker je še odvisen od cele vrste činitelj. Predvsem pravi, »Morningpost«, želi britanska vlada o teh stvareh izmenjati misli z vladiami drugih pomorskih držav.

Kaj mislijo v Parizu

Pariz, 11. junija. r. Notranje politična vprašanja so začasno stopila v ozadje, dokler ne izda vlada programa o obnovi proračunskega ravnotežja. Ker se tudi v zunanji politiki ne dogaja nič pomembnega, je napočil trenutek, ko javnost pregleduje obzorje.

Tako proučuje »Figaro« angleško stališče do evropske politike in ugotavlja nemško prizadevanje v smeri proti Angliji, da si pridobi njeno naklonjenost. V tem pogledu, pravi list, stojimo na podobnem kakor leta 1911. Vendar se zdi, da so si uradni krogi definitivno na jasnem, koliko so vredne Hitlerjeve lepe besede. Hitlerjev govor so pregledali izvedenci z drobnogledom. Vtis, ki so ga dobili, je absolutno slab. Sicer priznavajo spretnost Hitlerjevih besed, a prav tako tudi vse past. Prepričani smo, pravi list, da bo Anglija nadaljevala nasproti Nemčiji politiko »Wait and see« (čakaj in glej). V uradnih krogih so videti skeptični glede možnosti sklenitve uspešnih dogovorov z Nemčijo in si prav nič ne delajo iluzij o vrednosti novih paktov. Vendar pa ne bodo nastopili proti temu in bodo igrali takšno igro, kakor da bi Hitlerju verjeli.

Eno je gotovo, sklepa list: Anglija bo intenzivno nadaljevala svojo oborožbo v zraku in se ne bo dala po Nemčiji distancirati v pomorskem oboroževanju.

Anglija se oborožuje

London, 11. jun. AA. Današnji »Daily Telegraph« poroča, da je angleška letalska industrija že prejela nova naročila na podlagi najnovejših sklepov angleške vlade in da dela z veliko paro. V letošnjem poslovnem letu bo morala vojna industrija zgraditi 1500 vojaških letal vseh vrst. List pričakuje, da bodo približno leto ta naročila še večja. Zdi se vrše pogajanja, ki naj povečajo dosedanje kapacitete teh tovarn. Letalske tovarne so dobile obsežna naročila tudi od zasebnih ustanov, družtev, vseh učilišč itd. Pri teh naročilih gre večinoma za šolska letala, ki naj pripravijo mladino za letalsko službo.

Kongres vzhodnih bojnikov

Dijon, 11. junija. AA. Tu se je vršil kongres »Vzhodnih bojnikov«, ki mu je predsedoval letalski minister Denain. Kongresu so prisostvovali maršal Franchet d'Esperay, jugoslovanski poslanik v Parizu Spalajković in zastopniki civilnih in vojaških oblasti dijonskega okraja. Predsednik jugoslovanske sekcije FIDAC-a g. Stefanović in član sekcije g. Simonić sta v svojih govorih sporočila vzhodnim bojnikom bratske pozdrave bivših jugoslovanskih bojnikov. Dr. Spalajković je pa v svojem lepem govoru poveljeval prijateljstvo med Francijo in Jugoslavijo.

V imenu združenja vzhodnih bojnikov je Marcel Heraut, predsednik nacionalne zveze vzhodnih bojnikov, izročil maršalu Franchetu d'Esperayu meč, ki mu gre kot članu francoske akademije. V imenu francoske vlade je minister general Denain prosil poslanika Spalajkovića, da sporoči svoji domovini prijateljska čustva francoskega naroda in nepozabno čustvo, ki ga goje vzhodni bojniki do jugoslovanske kraljevske rodbine.

Po končani seji so zborovalci odšli pred spomenik v vojni padlim junakom in položili vence pred spomenik.

Letalska nezgoda generala Denaina

Pariz, 11. junija. AA. Letalski minister general Denain bi bil včeraj malone postal žrtev letalske nesreče. Po otvoritvi novega letališča v Caourju je hotel minister odleteti z letalom v Marignane. Njegovo letalo pa se pravčasno ni dvignilo in je treščilo v neko drevo. Letalo se je prevrnilo in popolnoma razbilo. K sreči je general Denain dobil samo lahke poškodbe.

Mednarodna komisija kriminalne policije

Beograd, 11. junija r. Od 13. do 21. t. m. se bo v Kodanju vršila druga konferenca zastopnikov centralnega urada za pobijanje ponarejanja denarja in drugih vrednostnih papirjev, obenem pa enajsto redno zasedanje mednarodne komisije kriminalne policije. Za našega delegata na teh konferencah je določen svetnik ministrstva notranjih zadev živilin Simonović, ki je tudi podpredsednik mednarodne komisije kriminalne policije.

Rekorden skok z višine

Berlin, 10. junija. AA. DNB poroča iz Moskve, da je znan ruski akrobata s padalom Konsulja skočil iz višine 7445 m brez aparata za kisel. S tem je popravil dosedanj svetovni rekord, ki je znašal 7220 m.

Zverinski umor siromašne starke pri Domžalah

V potoku Rači so našli privezane na kol truplo prevžitkarice Marije Penkove s Podrečja

Domžale, 11. junija. V Domžalah so včeraj dopoldne odkrili grozovit zločin. Ko sta se okrog 17. vozila Hilda Lorberjeva in Kristijan Drašček iz Domžal po potoku Rači v bližini njegovega izliva v Bistrico, sta prišla s čolnom do večjega ovinka, kjer je voda globoka 2 do 3 metre. Tedaj sta opazila ob bregu plavati na vodi človeško truplo. Privlesla sta s čolnom bliže, na kar sta prepričana, da gre res za močno razjedeno truplo ženske, odhitela v Domžale, kjer sta zadevo prijavila orožnikom. Na označeni kraj je takoj odhitel komandir orožniške postaje g. Skok s podnarednikom g. Steibergerjem. Ljudje so na odredbo orožnikov potegnili truplo s pomočjo čolna v globljo Bistrico, odkoder so ga lahko dvignili na breg. Na grozu vseh je bilo truplo povezano na nogah in okrog trebuha z debelo vrvi. Pravtako sta bili povezani in sicer na hrbtu obe roki. Ljudje so po obleki in čevljih spoznali da gre za l. 1878 rojeno bivšo posestnico Marijo Penko, doma iz Podrečja št. 19 pri Dobu, ki so jo pogrešali že od 27. februarja letos.

Ko je tedaj odšla od doma, je izjavila,

kakor pravijo domači, ki stamujejo v njeni bivši hiši na Podrečju, da gre berati po vaseh v smeri proti Beričevem. Od tedaj Penkove niso več videli. Za zagometno izginutje Marije Penkove je zvedelo tedaj tudi orožništvo in uvedlo natančno preiskavo, ki pa je ostala brezuspešna. Šele včeraj se je čisto slučajno izkazalo, da je postala Penkova žrtev strahovitega zločina. Truplo, ki je ležalo v vodi že nad tri mesece, ni bilo samo privezano na približno dva metra dolg kol, marveč, kakor se je pozneje izkazalo, tudi na velik kamen. V vodi je vrv najbrže pregnila, naker je voda truplo dvignila.

Orožništvo s komandirjem g. Skokom na čelu je že včeraj uvedlo ponovno veliko in na široko zasnovano preiskavo, da izsledi zverinskega morilca. Kdo je imel interes na smrti Penkove, še ni povsem jasno. Penkova je bila na Podrečju v svoji bivši hiši nazadnje prevžitkarica in je imela izgovorjen kot ter dosmrtno prehrano.

Truplo umorjenke so že včeraj prepeglali s kolom vred v mrtvašnico v Dobu, kjer bo najbrže danes popoldne izvršena obdukcija.

Pravilnik o dijaških letoviščih

Letovišča, ki morajo biti ločena po spolu letovalcev, so pod nadzorstvom prosvetnega ministra.

Beograd, 11. junija. AA. Prosvetni minister je izdal pravilnik o dijaških letoviščih, kjer se tudi šolska mladina in srednješolski dijaki v primorskih in planinskih krajih. Po tem pravilniku morajo biti vsi dijaki pod nadzorstvom prosvetnega ministrstva in jih morajo organizirati samo tiste ustanove, ki dobe za to posebno pooblastilo od prosvetnega ministra. Letovišča morajo biti ločena za moške in za ženske in sme na istem kraju letovati samo ena ustanova. Ustanove bodo proslile dovoljenja prosvetnega ministra. Predložiti morajo pravilnik o letovišču, ki mora vsebovati točko, da sme biti v istem kraju samo moško ali samo žensko letovišče z obveznim učiteljem ali učiteljico na čelu in s posebnim zdravnikom, lekarno in predpisano notranjo organizacijo, razdelitvijo funkcij in materialnim poslovanjem. V prijavi ministrstvu, je treba navesti kraj leto-

višča, ime starešine, zdravnika, gospodarja in načrt proračuna.

Ustanove bodo prvenstveno uporabljale šolska poslopja, v krajih letovišča, spozumno s šolskimi upravami. Ministrstvo vsi nadzorstvo nad celotnim delovanjem, in sicer preko nadzornika, in v breme proračuna za letovanje.

Za osebe, zaposlene v letoviščih, veljajo disciplinske določbe uradniškega zakona in zakona o srednjih šolah, za učence in učence pa pravila o obnašanju učencev srednjih šol in študentov univerz.

Učenci srednjih, strokovnih in mešanih šol lahko letujejo samo v svojih letoviščih, ki jih je odobrilo prosvetno ministrstvo.

Pravilnik stopi v veljavo, ko bo objavljen v Službenih novinah. Vse ustanove morajo uravnati svoje delo po njegovih določbah.

Nov čudežen top

London, 11. junija AA. Angleške vojaške oblasti so preizkusile neki novi protiletalski top. O tem topu se je v javnosti že marsikaj govorilo in je bil dozdaj zavrt v tajno. Strokovni urednik »Daily Telegraph« piše v današnji številki o tem topu podrobno, in pravi, da je velika večina angleških pomorskih oficirjev izrekla zelo pohvalno o tem »čudovitem topu«. Posebnost uspeha bo za pobijanje letalskih napadov z velikim številom letal. Top je neke vrste strojna velika kalibra. Njegova munjica ima strahovito eksplozivno silo. Ta sila močno prekaša delovanje letalskih torpedov. Nekaj takih topov lahko napravi v zraku ognjen zid, ki ga ne more predrti niti najmočnejši roj letal.

Borba za ameriško gospodarsko obnovo

Washington, 11. jun. 6. Reprezentančna zbornica se je z 280 glasovi proti 100 izrekla za neposredno razpravo o vladni resoluciji glede podaljšanja veljave vsaj najglavnejših točk NIRE do 1. aprila prihodnjega leta.

Predsednik Roosevelt je včeraj sprejel ostavko voditelja organizacije NIRE Richarda, katerega pa je naprosil, naj ostane po poteku svojega mandata po 16. juniju še nekoliko dni v Washingtonu, da bi nadalje zasledoval razvoj položaja in pomagal s svojimi sveti pri nadaljnjem delu.

Aretirani roparji otrok

Pariz, 11. junija. AA. Havas poroča iz Washingtona: V Saltlakecityju so aretirali Hermana Haleya in njegovo ženo, ko sta nenačakoma bankovce, plačane za odkupnino mladega milijarderega sina Weyerhauserja, ki so ga pred kratkim razbojniški ugrabili in spet vrnili proti odkupnini. Aretiranca sta krivdo priznala in izdala svojega pajdaba Mahana, ki je pa pobegnil.

Beograd zahteva komercialno visoko žolo

Beograd, 11. junija. Beograd. trgovska zbornica je imela danes plenarno sejo, na kateri je bilo med drugim sklenjeno predlagati, naj se v Beogradu osnuje komercialna visoka žola. Osnem je beograjska trgovska zbornica pokrenila tudi vprašanje maksimiranja števila avtokatjev.

General Weygand o francoski vojski

Pariz, 11. jun. AA. Včeraj je bil zaključen v Rabatu s svečanim banketom kongres rezervnih oficirjev. General Weygand je v svoji zdravici med drugim poudarjal, da je francoska vojska glede opreme s sodobnim gradivom in glede izvežbanosti na višini. Francoska industrija, v kolikor je v zvezi z državno obrambo, je v zadovoljivem stanju. Glavno vprašanje je zdaj izpolnitev številnega stanja vojske. V tem vprašanju se vlada ne sme ravnati po trenutnih političnih vplivih. Uvedbe dvoletne vojaške službe v kadru ni treba po njegovem mnenju več zavlačevati.

Jugoslovenski poslanik pri Becku

Vrva, 11. jun. 6. Poljski zunanji minister Beck je sprejel danes jugoslovanskega poslanika Branka Lazarevića, s katerim je imel daljšo konferenco.

Podmornica »Pilsudski«

V Gdansku je te dni zborovalo tisoč poljskih odpolencev društva za pospeševanje vanje mornarice in kolonij. Zborovalci med katerimi je bil poljski generalni komisar Papée, škof Okoniewski in mnoge drugih odličnikov, so soglasno sklenili ta kraj uvesti javno zbirko za zgraditev poljske podmornice, ki bo nosila ime maršala Pilsudskega.

Vremenska napoved

Dunajska opoldanska vremenska napoved za sredo: Pretežno jasno, vroče, lokalne nevihte.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, 11. junija. Beograd 7.-, Pariz 20.23, London 15.03, Newyork 306.5, Bruselj 51.925, Mitan 25.35, Madrid 41.925, Amsterdam 207.20, Berlin 123.90, Duna 58.0, Praga 12.80, Varšava 57.55, Buda rešta 3.05.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize (z vseheto premijo 27.5 odstot.) Amsterdam 2961.01 — 2965.61, Berlin 1766.08 — 1769.96, Bruselj 738.82 — 743.88, Curih 1424.22 — 1431.29, London 213.56 — 215.61, Newyork 4315.38 — 4351.70, Pariz 288.10 — 289.54, Praga 182.20 — 183.30.

